

Analiz No : 2021 / 27

02.08.2021

Namibya ile Alman hükümetleri arasında yürütülen, 1904-1908 Herero ve Nama soykırımı tartışması konusundaki müzakere sürecine[1] ilişkin olarak Alman hükümeti 28 Mayıs 2021 tarihinde bir açıklama yapmıştır.[2] Alman Dışişleri Bakanı Heiko Mass açıklamada aşağıdaki ifadelerde bulunmuştur:

Ortak tarihimizin en karanlık döneminin üstesinden nasıl geleceğimize dair mutabakata varmış olmamızdan memnunum ve gerçekten müteşekkirim. Beş yıldan daha uzun bir süreden sonra, Ruprecht Polenz ile Namibyalı mevkidaşı Zed Ngavirue, iki Hükümetimiz adına ve iki Parlamentomuzun yol göstericiliğiyle sürdürdükleri müzakereleri sonuçlandırabilmiştir.

Maas, Namibyanın Herero ve Nama kabileleri temsilcilerinin müzakere sürecine yakından müdahil olduklarını ileri sürerek, Biz [Almanya] artık resmi bir şekilde bu olayları, bugünün bakış açısından bir soykırım olarak adlandıracağız beyanında bulunmuştur. Maas ilaveten aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

Kurbanlara çektirilen ölçülemez ıstırapın tanınmasının bir jesti olarak, Namibyayı ve kurbanların torunlarını, yeniden yapılanma ve kalkınma amaçlı 1,1 milyar avroluk bir program ile desteklemek istiyoruz. Soykırımdan etkilenen topluluklar, bu programın şekillenmesi ve uygulanmasında kilit bir rol oynayacaktır. Bu kapsamda tazminat için yasal hak iddia edilemez.

Namibya hükümetinin ilk tepkisi Namibya Cumhurbaşkanı Hage Geingobun sözcüsünden gelmiştir: Almanya tarafından bir soykırımın işlendiğinin kabul edilmesi doğru yönde atılan ilk adımdır.[3] Namibya ile Alman hükümetleri arasında varılan mutabakatın (bazı haberlerde ortak bildiri olarak atıfta bulunmaktadır) her iki ülkenin parlamentoları tarafından onaylanması gerekmekte, bunu takiben Almanya Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeierin Namibya parlamentosunda bir konuşma yapması ve Almanya adına özür

dilemesi beklenmektedir.

Alman hükümetinin 28 Mayıs açıklamasının kamuoyuna ilk duyurulmasından sonra yayınlanan haberlerden bu yana, uluslararası basın artık bu konu ile pek ilgilenmiyor gözükmektedir.[*] Ancak Namibya halkının içeriğini analiz edip anlamını değerlendirdiği açıklama, Namibyada tartışma yaratmaya devam etmektedir.

Açıklama ile ilgili bir husus, Almanyanın Namibyaya ödemeyi teklif ettiği meblağ ve söz konusu meblağın ülke içinde nasıl harcanacağıdır. Alman hükümeti bu konuda aşağıdaki bilgileri vermiştir:

Namibya tarafının talebi üzerine, Almanya tarafından finanse edilen projeler; Nama ve Herero halklarının yerleştiği □ kısmen marjinalleştirilmiş □ bölgelerde arazi alımı ve geliştirilmesi, tarım, kırsal altyapı ve su tedarikini kapsayacak şekilde, toprak reformu ve mesleki eğitime öncelikli olarak odaklanmaktadır. Söz konusu projeler, devam etmekte olan ikili kalkınma iş birliği faaliyetleriyle birlikte uygulanacaktır.[4]

Namibya basını, teklif edilen miktarın ödenmesinin 30 yıllık bir döneme yayılacağını ve şu şekilde tahsis edileceğini belirtmektedir: - Uzlaşma için 50 milyon Avro; - Yenilenebilir enerji için 130 milyon Avro; - Mesleki eğitim için 150 milyon Avro; - Kırsal yollar için 100 milyon Avro; - Kırsal alanlara su tedariki için 130 milyon Avro; - Arazi edinimi ve eğitim için 540 milyon Avro.[5]

Ancak Namibya kamuoyunda, 1,1 milyar Avroluk rakamın nasıl hesaplandığı ve bu rakamın kimin tarafından belirlendiği konusunda ciddi sorular gündeme getirilmiştir. Alman hükümeti söz konusu meblağı, Namibya hükümetinin veya Herero ile Nama kabilelerinin çok az bir katkısıyla, tek başına belirlemekle suçlanmıştır.[6] Bu bakımdan Almanya, cezasını kendisi belirleyen bir suçlu gibi davranmakla ve kurbanını suçlunun menfaatlerine uygun bir anlaşmaya razı etmeye zorlamakla itham edilmiştir.[7]

Haberlere göre her ne kadar Namibya hükümeti müzakere sürecinde belirli bir tazminat rakamı telaffuz etmemiş olsa da, Namibya kamuoyunda dillendirilen tazminat talepleri 25 milyar Avroya kadar ulaşmıştır. Bu tutum şüphesiz azami bir miktar öne sürülerek, bilahare orta noktada uzlaşılacak bir rakamın belirlenmesine yönelik klasik bir müzakere taktiği olsa da, başlangıçta belirtilen 25 milyar Avro ile Almanya tarafından teklif edilen 1,1 milyar Avro arasında büyük fark vardır. Nitekim Namibya Başbakanı Saara Kuugongelwa-Amadhila bile Almanya tarafından teklif edilen rakama ilişkin memnuniyetsizliğini ifade etmiştir.[8] Bu açıdan bir yorumcunun dile getirdiği şu hususun not edilmesinde fayda vardır: Alman sömürgeciler, 1904 ile 1908 yılları arasında Namibyada on binlerce Ovaherero ve Nama mensubunu katletmiştir. Bu Ovahereroların yaklaşık 80'ine ve Namaların ise 40%'tan fazlasına denk geliyordu. Onların topraklarına ve hayvanlarına da el konulmuştur.[9] Almanyanın Namibyada geçmişteki icraatının vahameti ve teklif edilen 1,1 milyar Avronun ödemesinin 30 yıllık bir sürede gerçekleştirileceği dikkate alındığında (bu yılda 36 milyon Avroya denk gelmektedir, ki bu Almanya gibi zengin bir ülke için cep harçlığı niteliğindedir), Almanyanın Namibyaya yapmış olduğu teklif, Namibyalı siyasetçilerden, kabile temsilcilerine ve sıradan vatandaşlara kadar herkes tarafından hakaret sayılabilecek ölçüde düşük bir rakam olarak

değerlendirilmiştir.[10]

Bir başka husus, Alman hükümeti tarafından Namibya'ya teklif edilen 1,1 milyar Avronun niteliğidir. Almanya söz konusu rakamı, başka iddialara emsal olabilecek bir tazminat olarak sınıflandırılmayacak şekilde, bir çeşit gönüllü kalkınma yardımı olarak tanımlamaktadır. Savunmacı bir hukuki taktik benimsemiş olan Alman hükümeti, 1948 Soykırım Sözleşmesinin geriye dönük uygulanamayacağını ve 1904-1908 tarihleri arasında Herero ile Nama halklarına karşı yürütülen sistematik imha girişimi için soykırım terimini kullanmasının ahlaki ve siyasi sorumluluğa dayandığını ileri sürmektedir. Bu sebeple, Alman hükümeti hukuki olarak bir tazminat ödeme zorunluluğunun bulunmadığını iddia etmektedir. Bu yazı serisinin bir önceki yazısında belirtildiği üzere, söz konusu hukuki taktik, 1915 Olayları hususundaki Türk-Ermeni anlaşmazlığına dair Almanyanın Türkiye'ye olan yaklaşımında sergilediği çifte standarda işaret etmektedir. Bu konuda bir önceki yazımızda sormuş olduğumuz iki soruyu burada paylaşmamızda yarar vardır:

Mart 2016'da Alman Federal Meclisine 1904-1908 Olaylarının Namibya Soykırımı olarak tanınması için karar tasarısı sunulmuş, ancak bu tasarı Meclis tarafından reddedilmişti. Ancak Alman Federal Meclisi, Haziran 2016'da, 1915 Olaylarını soykırım olarak nitelendiren bir karar çıkarmıştı. Alman Federal Meclisi, ne hukuksal ne de tanımsal anlamda soykırım olarak nitelendirilemeyecek 1915 Olayları hakkında hevesli bir şekilde soykırım kararı çıkartırken, tanımsal anlamda soykırım olarak nitelendirilebilecek 1904-1908 Olayları hakkında neden soykırım kararı çıkarmayı reddetmiştir? Bu çelişkili tutumun herhangi bir iyi niyet veya adalet arayışı yansıttığı söylenebilir mi?

Siyasetçileri, akademisyenleri ve kurumları ile Almanya bir ülke olarak 1915 Olaylarını soykırım olarak nitelendirmekte pek bir hevesli olmasına rağmen ve bu doğrultuda tarihi olguları ve uluslararası hukuku hiçe saymakta ısrarcı iken, neden 1904-1908 Olayları söz konusu olunca hukuka işaret ederek kendini savunmaya çalışmaktadır? Almanya neden sadece kendi çıkarları söz konusu olunca hukuk ilkelerini hatırlıyormuş gibi davranmaktadır?[11]

Almanyanın, tazminat yerine kalkınma yardımı sağlamadaki ısrarı, Namibya'da dikkate değer tepkilere yol açmıştır. Namibya hükümeti Alman hükümeti ile müzakere sürecine girdiğinde, bu sürecin üç temel hususa dayandığı belirtilmişti: 1) Almanyanın, Nama ve Herero halklarına karşı işlenen suçun günümüzde soykırım olarak tanınacağını kabul etmesi, 2) Almanyanın, söz konusu soykırımı işlemiş olmaktan dolayı özür dilemesi, 3) Almanyanın, mağdur Nama ve Herero halklarına tazminat ödemesi. Namibya ile Alman hükümetleri arasındaki müzakere sürecini eleştirenler, üçüncü husus olan tazminatın kalkınma yardımı almak adına kenara bırakıldığını ileri sürmektedir.

Söz konusu durumun; suçlu ile kurban, sömürgeci bir geçmişe sahip Avrupa ülkesi (Almanya) ile geçmişte sömürgeleştirilmiş Afrika ülkesi (Namibya) arasındaki eşit olmayan ilişki biçiminin sürdürülmesine hizmet edeceği savunulmaktadır. Bu bağlamda şu hususlar ileri sürülmektedir:

Sömürgecilik çağında Afrikalılar, emperyalist güçlerin müdahalelerini haklı kılacak

şekilde ekonomik ve teknolojik değişimi sağlayabilecek becerilere sahip olmayan barbarlar olarak görülmüştür.

Batının geçmişte Afrikayı nasıl algıladığı ve nasıl sunduğunu tanımlayan bu görüşün yankıları günümüzde de görülmektedir.

Eşit olmayan bir ilişki biçiminin sürdürülmesi için kalkınma yardımı hala kibirli bir şekilde sunulabilmektedir.

Kalkınma yardımı tazminat yerine hukuki sonuçları daha hafif olan bir seçenek görülyorsa; bu, soykırımın en başta gerçekleştirilmesini mümkün kılan ilişki biçimini ortadan kaldırmamaktadır.[12]

Bu nedenle, Namibya hükümeti yeteneksizlikle ve yabancı baskıya boyun eğen bir satılmış olmakla suçlanmıştır. Bu arada Alman hükümeti de dürüstlük ve pişmanlık göstermemekle [13], kalkınma yardımını bir çeşit susturma rüşveti olarak ve soykırımı tanımayı Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macronun [yakın zamanda] Ruandaya 1994 soykırımında [Fransanın] rolü sebebiyle dilemiş olduğu özüre[14] karşılık verme amaçlı bir tanıtım hamlesi olarak kullanmakla itham edilmiştir.

Eleştirmenler ayrıca Namibya hükümetinin Alman hükümeti ile müzakere sürecine devam etme konusunda Namibya parlamentosundan açık bir talimat almış olmasına karşın, Alman hükümetinin Alman meclisinden benzer bir talimat almadığını öne sürmüştür. Almanyanın Türkiye karşısında sergilemiş olduğu tartışmalı tutumunun Namibya tarafından yakından takip edildiğini göstermekte olan aşağıdaki yorum, müzakere sürecinde Namibyanın ve Almanyanın çelişen tutumlarını vurgulamaktadır:

[*] Mağdur ile pişmanlık gösteren bir suçlu arasındaki durumun aksine, [Namibya ile Almanya hükümetleri arasında imzalanacak olan açıklama taslağında] Almanya tarafından mağdur edilmiş topluluklara doğrudan bir taahhütte bulunduğu dair az bulgu vardır.

[Müzakere sürecini eleştiren Namibya kabile liderlerinin açıklamalarına göre], bir yandan Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümetinin Namibyaya karşı tarihi ve manevi sorumluluğunu kabul ettiğine inanmamız istenirken, diğer yandan Soykırımı sadece atıfta bulunmakla atalarımıza karşı gerçekleştirilmiş soykırımın tanınması işi eksik kalmakta [ve] belgede soykırım, bir gerçek olarak değil, araya sıkıştırılıp geçirilen bir mahiyete dönüştürülmektedir.

Kabile liderleri ayrıca, 2016 yılında Almanya meclisinin 1915 tarihinde Ermenilerin Osmanlı Türkleri tarafından toplu katliama uğramış olmalarının bir Soykırım olduğunu büyük çoğunlukla onaylamış olmasının yaraya tuz basmak anlamına geldiğini belirtmiştir.

Kabile şefleri Bu nedenle, Almanya Federal Meclisinin kararı olmadan, Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümetinin Soykırım konusunda müzakere etme yetkisi bulunmadığını, oysa Namibya hükümetinin ve mağdur edilmiş toplulukların temsilcilerinin Soykırım ve Tazminat konusunu müzakere etmek üzere tam yetkisi

bulduğunu vurgulamıştır.[15]

Muhtemelen bu tür düşüncelere karşılık olarak, Alman hükümetinin; fazla bölünmüş olmalarından dolayı, mağdur edilmiş topluluklar ile doğrudan müzakere edemediğini[16] ve bazı kabile temsilcilerinin soykırım müzakere sürecinde yapıcı bir rol oynamakta başarısız olduklarını ileri sürerek, ilgili Namibya kabilelerini dışlama yoluna başvurduğu anlaşılmaktadır. Namibya hükümeti bu durum karşısında nazikçe, Alman yetkililerin istedikleri gibi düşünme hakkı olduğunu ifade etmiş, Namibyanın mutabakat konusunu değerlendirecek kendi kurumları ve süreçleri bulunduğunu vurgulamıştır.

Bu arada Namibya hükümeti, Alman hükümetinin başlangıçta 1904-1908 Olaylarını soykırım olarak nitelendirmeye bile yanaşmadığını ve Alman hükümetini duygusal açıdan bu kadar zor bir itirafta bulunmaya ikna etmekte başarılı olduğunu belirterek kendini savunmuştur.[17] Namibya hükümeti ayrıca Namibya ile Almanya hükümetleri arasında imzalanacak olan açıklama taslağının, gelecekte Namibya-Almanya ilişkileri için sağlam bir çerçeve oluşturacağını[18] ve teklif edilen 1,1 milyar Avroluk kalkınma yardımının Namibyanın Almanyadan ileride yeni mali yardımlar almasını sağlayacağını ileri sürmüştür. [19] Bu görüşlere rağmen Namibya hükümeti; Alman hükümeti ile yürütülen soykırım müzakere sürecini durdurmak ve Namibya halkının, özellikle Almanyanın sömürge dönemindeki uygulamalarıyla mağdur edilmiş toplulukların çıkarlarına hizmet edecek yeni bir çerçeveye oturtmak konusunda, muhalefet siyasetçileri ve toplumun önde gelenlerinden ciddi ölçüde baskı görmektedir.[20]

Bütün bunları göz önünde bulundurduğumuzda, Namibyanın gururunun kırılması riskiyle karşı karşıya olduğunu belirtebiliriz. Ne yazık ki çatışma eğilimi yüksek Afrika kıtasında sosyal uyum ve barışçıl politikalar izleyen itibarlı bir geçmişe sahip ve kalkınmakta olan bu ülke; Avrupa Birliğinin önde gelen ülkesi, ekonomik ve siyasi dev niteliğindeki Almanya ile karşı karşıyadır. Hiçbir ülke ve hiçbir halk para dileniyor izlenimi vermek istemez. Namibya ile Almanya arasındaki bu sıkıntılı durum aslında bir tarafın haysiyetini koruması ve geçmişteki bir yanlışın düzeltilmesini talep etmesi ile ilgilidir.[21] İki taraf arasında yadsınamaz bir güç dengesizliği mevcuttur. Namibya, ahlaki anlamda daha üst bir konumda iken; Almanya, Namibyanın ahlaki üstünlüğünü ekonomik ve siyasi gücü ile bastırma kapasitesine sahiptir. Alman toplumunun, haberlere yansıdığı kadarıyla, genellikle Almanyanın sömürgeci geçmişi ve özellikle 1904-1908 tarihlerinde Namibyada gerçekleşenler konusunda ilgisiz kaldığı gerçeği[22] (ancak bunun yavaşça değişmekte olduğuna dair işaretler vardır[23]), Almanyanın sömürgecilik mirası ve mevcut politikalarına dair rahatsız edici sorulardan kaçınmasını kolaylaştırmaktadır.

Şimdi Almanyanın da 1904-1908 yılları arasında Nama ve Herero halklarına karşı gerçekleştirilen sistematik imha girişimini bir soykırım olarak nitelendirmesi sebebiyle, önceki yazımızda sormuş olduğumuz bazı soruları paylaşmak isteriz:[24]

Soykırım konusunda çok bilgili olduğu varsayılan birçok soykırım araştırmacısı 1915 olaylarını 20inci yüzyılın ilk soykırımı olarak yaftalarken, neden 1904-1908 yıllarında Herero ve Nama kabilelerine uygulanan imha politikasını görmezden gelmişlerdir? [Söz konusu hareket ayrıca bazı siyasi ve dini şahsiyetler tarafından da sıkça yapılmaktadır, örneğin Roma Katolik Kilisesinin başı Papa Fransuva]

Esasen Herero ve Nama kabilelerine uygulanan imha politikası, Holokostun ön tasarımı iken, neden birçok soykırım araştırmacısı 1915 olaylarını Holokostun ön tasarımı gibi takdim etmeye çalışmıştır? Almanyanın kendi sömürge idaresinde olan bir yerde yaptıkları örnek olarak dururken, Almanya soykırım uygulamak için Osmanlı İmparatorluğunu nasıl örnek almış olabilir?

Ve son olarak, Sonuçta, bugün Ermenilerin imha edilmesini kim hatırlıyor ki? şeklindeki Adolf Hitlerin 1939 Obersalzberg konuşmasında ifade ettiği iddia edilen klişe ve tahrif edilmiş alıntı, yukarıda tartışılanlar doğrultusunda daha da kuşku uyandırmaktadır. Eğer Hitler herhangi bir geçmiş örneğe atıfta bulunmuş olsaydı, bu örnek Almanya tarafından doğrudan gerçekleştirilmiş Nama ve Herero halklarını imha etme girişimi olmaz mıydı? Dahası, muhtemelen antisosyal kişilik bozukluğundan muzdarip ve milyonlarca insanın ölümüne sebep olmuş olan, kötü şöhretli bir siyasetçinin sözde yorumu, neden 1915 Olaylarına ilişkin soykırım iddiaları için delil olarak kullanılmaktadır?

* Bu yazı, AVİM tarafından 15 Haziran 2021'de İngilizce olarak yayınlamış bir analiz yazısının AVİM Çevirmeni Ahmet Can Öktem tarafından yapılan çevirisidir. Orijinal İngilizce yazıyı ulaşmak için tıklayınız: <https://avim.org.tr/en/Analiz/GENOCIDE-AND-GERMANY-III>

[1] Daha fazla bilgi için bakınız: Mehmet Oğuzhan Tulun, Soykırım Ve Almanya, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Analiz No: 2017/3, 11 Ocak 2017, <https://avim.org.tr/tr/Analiz/SOYKIRIM-VE-ALMANYA> ; Mehmet Oğuzhan Tulun, Soykırım Ve Almanya - II, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Analiz No: 2017/20, 13 Ekim 2017, <https://avim.org.tr/tr/Analiz/SOYKIRIM-VE-ALMANYA-II>

[2] Foreign Minister Maas on the conclusion of negotiations with Namibia, *Federal Foreign Office of Germany*, press release, May 28, 2021, <https://www.auswaertiges-amt.de/en/newsroom/news/-/2463598>

[3] Germany officially recognizes colonial-era Namibia genocide, *Deutsche Welle*, May 28, 2021, <https://www.dw.com/en/germany-officially-recognizes-colonial-era-namibia-genocide/a-57671070>

[4] Foreign Minister Maas on the conclusion of negotiations with Namibia.

[5] Vice President Nangolo Mbumba has announced Germany has offered Namibia 1.1 billion euro (N\$18 billion) to be paid over 30 years..., *News Era Live*, Twitter post, June 4, 2021, <https://mobile.twitter.com/NewEraNewspaper/status/1400778255561543684>

[6] Zorena Jantze, Ovaherero chiefs call for genocide reparation payment halt, *Informante.web.na*, June 11, 2021, <https://informante.web.na/?p=305056>

[7] Charmaine Ngatjiheue, Germany faces the sins of their forefathers, *The Namibian*, June 3, 2021, <https://www.namibian.com.na/102177/read/Germany-faces-the-sins-of-their-forefathers>

[8] Opposition reject genocide pact, *News Era Live*, June 9, 2021, <https://neweralive.na/posts/opposition-reject-genocide-pact>

[9] Emsie Erastus, Viewpoint: Why Germany's Namibia genocide apology is not enough, *BBC*, June 1, 2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-57306144>

[10] Ngatjiheue, Germany faces the sins of their forefathers ; Shelleygan Petersen, Charmaine Ngatjiheue, and Puyeipawa Nakashole, Chiefs want N\$8 trillion, *The Namibian*, May 31, 2021, [https://www.namibian.com.na/102078/read/Chiefs-want-N\\$8-trillion](https://www.namibian.com.na/102078/read/Chiefs-want-N$8-trillion)

[11] Tulun, Soykırım Ve Almanya - II.

[12] Erastus, Viewpoint: Why Germany's Namibia genocide apology is not enough. Bir sonraki makale de benzer bir tartışmaya atıfta bulunmaktadır: Petersen et al., Chiefs want N\$8 trillion.

[13] Charmaine Ngatjiheue and Shelleygan Petersen, Sell-outs and Judases * Govt accused of betraying genocide victims, *The Namibian*, June 9, 2021, <https://www.namibian.com.na/102364/read/Sell-outs-and-Judases-%E2%80%A6-Govt-accused-of-betraying-genocide-victims> ; Kuzeeko Tjitemisa, Reparations: Govt, communities at odds... exclusion detrimental, *New Era Live*, May 31, 2021, <https://neweralive.na/posts/reparations-govt-communities-at-odds>

[14] Erastus, Viewpoint: Why Germany's Namibia genocide apology is not enough.

[15] Jantze, Ovaherero chiefs call for genocide reparation payment halt.

[16] Ngatjiheue and Petersen, Sell-outs and Judases ...

[17] Shelleygan Petersen, Ovaherero/OvaMbanderu and Nama Council chiefs accept genocide offer, *The Namibian*, June 3, 2021, <https://www.namibian.com.na/102196/read/OvahereroOvaMbanderu-and-Nama-Council-chiefs-accept-genocide-offer> ; Ngatjiheue and Petersen, Sell-outs and Judases ...

[18] Ngatjiheue, Germany faces the sins of their forefathers.

[19] Ngatjiheue and Petersen, Sell-outs and Judases ...

[20] Opposition reject genocide pact, *News Era Live* ; Ngatjiheue, Germany faces the sins of their forefathers ; Petersen et al., Chiefs want N\$8 trillion ; Tjitemisa, Reparations: Govt, communities at odds... ; Charmaine Ngatjiheue and Shelleygan Petersen, KK labels Geingob an idiot, coward, *The Namibian*, June 11, 2021, <https://www.namibian.com/na/102444/read/KK-labels-Geingob-an-idiot-coward> ; In an open letter to President Hage Geingob, Nudo leader and deputy health minister Esther Muinjangué has called on government to halt genocide negotiations with Germany *
Namibian Sun, Twitter post, May 31, 2021, <https://mobile.twitter.com/namibiansun/status/1399377993017987072>

[21] Kuzeeko Tjitemisa, Damara, San welcome inclusion in genocide pact, *New Era Live*, June 4, 2021, <https://neweralive.na/posts/damara-san-welcome-inclusion-in-genocide-pact>

[22] Erastus, Viewpoint: Why Germany's Namibia genocide apology is not enough.

[23] Peter Hille, How German schools miss out country's colonial history, *Deutsche Welle*, October 10, 2020, <https://www.dw.com/en/how-german-schools-miss-out-countrys-colonial-history/a-55230081>

[24] Tulun, Soykırım ve Almanya.

Yazar Hakkında :

Mehmet Oğuzhan Tulun AVİM'de Analist olarak görev yapmaktadır. Çalışmaları Doğu Avrupa, Kafkasya, Asya, Türk-Ermeni ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri, uluslararası suç ve tarih çalışmalarıyla ve din ile siyaset arasındaki etkileşime odaklanmaktadır.

Atıfta bulunmak için: TULUN, Mehmet Oğuzhan. 2026. "SOYKIRIM VE ALMANYA - III." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2021 / 27. Ağustos 02. Erişim Nisan 24, 2026.
<https://avim.org.tr/tr/Analiz/SOYKIRIM-VE-ALMANYA-III>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır